

K O M U N I K A T N R 2/2012

Należy zaznaczyć, że określonych aspektów postępowania habilitacyjnego dotyczą dwa inne rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, o których mowa niżej, w pkt III.2 i III.6 niniejszego komunikatu

II.

Konieczne jest podkreślenie, że usprawnienie całego postępowania habilitacyjnego, w szczególności pracy komisji habilitacyjnej wraz z umożliwieniem recenzentom sporządzenia obiektywnych i wnikliwych opinii (o których mowa w art. 18a ust. 7 w związku z art. 16 ust. 1 i 2 Ustawy):

recenzenci powinni napisać czy „osiągnięcie naukowe lub artystyczne” - bądź odpowiednie „osiągnięcia” - oraz inne jego dokonania, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, wykazują: „znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej” oraz czy habilitant „wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną”),

wymaga dostarczenia przez habilitanta egzemplarzy odpowiednich pozycji z jego dorobku naukowego oraz dodatkowych informacji na temat tego dorobku.

W związku z powyższym, w interesie habilitanta jest dostarczenie odpowiednich egzemplarzy i informacji, niezależnie od dokumentów, które jest obowiązany przedstawić Centralnej Komisji wraz z wnioskiem.

III.

Prawidłowy tok postępowania po złożeniu przez habilitanta zgodnego z przepisami prawa wniosku powinien, zdaniem Centralnej Komisji, mieć następujący przebieg:

1. Centralna Komisja informuje wskazaną we wniosku habilitanta (§ 12 ust. 1 Rozporządzenia) radę uprawnioną jednostki (wydziału lub instytutu) o wszczęciu procedury powołania komisji habilitacyjnej i wnosi o wyznaczenie przez radę trzech członków komisji (zgodnie z art. 18a ust. 5 pkt 2 Ustawy).

Dziekan (przewodniczący rady):

1) Kieruje do rady sprawę przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego, o podjęciu się którego rada decyduje w drodze uchwały podejmowanej w trybie art. 20 ust. 1 i 2 Ustawy. O wyniku głosowania rada informuje Centralną Komisję. W razie niewyrażenia zgody na przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego przez radę jednostki wskazanej we wniosku przez kandydata, Centralna Komisja wyznacza inną jednostkę organizacyjną, która przeprowadza postępowanie, bez możliwości odmowy, zgodnie z art. 18a pkt 3 Ustawy.

2) Rada wyznacza trzech członków komisji w drodze uchwały, podejmowanej w trybie jak w pkt. 1.

1. Centralna Komisja wyznacza, zgodnie z art. 18a ust. 5 pkt 1 Ustawy, pozostałych członków komisji habilitacyjnej i powołuje pełny skład komisji – przekazując komisji habilitacyjnej uzyskane od habilitanta dokumenty za pośrednictwem dziekana (przewodniczącego rady).
2. Habilitant we wniosku przekazanym Centralnej Komisji wskazuje tę część jego dorobku naukowego lub artystycznego (powstałą po uzyskaniu stopnia doktora), która jako osiągnięcie naukowe lub artystyczne odpowiada treści art. 16 ust. 1 i 2 Ustawy i stanowi podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Jeżeli takim osiągnięciem jest „jednotematyczny cykl publikacji”, to opatruje go tytułem (tak jak posiada swój tytuł monografia wskazana jako „osiągnięcie naukowe” w rozumieniu art. 16 ust. 2 pkt 1 Ustawy). Komisja habilitacyjna (w imieniu której działa przewodniczący lub sekretarz), za pośrednictwem dziekana (przewodniczącego rady), ma prawo zażądać od habilitanta przedstawienia we wskazanym terminie prac składających się na „osiągnięcie” lub „osiągnięcia naukowe lub artystyczne”, o których mowa w art. 16 ust. 2 Ustawy.

Prace powinny być dostarczone w niezbędnej (wskazanej w piśmie przewodniczącego lub sekretarza komisji habilitacyjnej) liczbie kopii.

Jeżeli habilitant nie przedstawi żądanych prac w wyznaczonym terminie, przewodniczący lub z jego upoważnienia sekretarz komisji zawiadamia habilitanta o zawieszeniu postępowania na czas do spełnienia żądania.

Recenzenci powinni być poinformowani, iż sporządzona przez nich recenzja powinna obejmować, w odrębnych, wyraźnie zaznaczonych częściach (zgodnie z art. 16 ust. 1 Ustawy), ocenę:

- „osiągnięcia naukowego lub artystycznego”, które jest opisane w art. 16 ust. 2 pkt 1 i 2 Ustawy;
- „istotnej aktywności naukowej lub artystycznej”;

Oceny osiągnięć o których mowa powyżej, dokonuje się (jak to nakazuje art. 16 ust. 3 Ustawy) stosując kryteria oceny ujęte w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165).

1. 4. Komisja habilitacyjna ma również prawo zażądać, za pośrednictwem dziekana (przewodniczącego rady), udostępnienia komisji przez habilitanta rozprawy doktorskiej. Trzeci akapit pkt. 3 stosuje się odpowiednio.
2. 5. Komisja habilitacyjna działa w siedzibie jednostki prowadzącej dane postępowanie habilitacyjne.
3. 6. Członkowie komisji (w liczbie 7 osób) działają na podstawie zawartych z nimi, przez dziekana (przewodniczącego rady), umów. Umowy uwzględniają wynagrodzenia określone w rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie wysokości i warunków wypłacania wynagrodzenia promotorowi oraz za recenzje i opinie w przewodzie doktorskim, postępowaniu habilitacyjnym oraz postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. Nr 206, poz. 1219).

7. Koszty wynagrodzeń członków komisji habilitacyjnej (w tym recenzji) oraz pozostałe, ustalone w umowie koszty ponosi albo jednostka przeprowadzająca postępowanie habilitacyjne, albo habilitant, albo inna jednostka zatrudniająca habilitanta – na podstawie odrębnie zawartych umów cywilnoprawnych między dziekanem wydziału (dyrektorem instytutu) i habilitantem albo kierownikiem jednostki zatrudniającej habilitanta (§ 5 rozporządzenia, o którym mowa w pkt 6).

Umowa powinna być zawarta z recenzentami przed przekazaniem im materiałów do zaopiniowania.

8. O obradach w formie wideokonferencji (§ 15 ust. 2 Rozporządzenia) lub o przeprowadzeniu rozmowy z habilitantem (art. 18a ust. 10 Ustawy) komisja habilitacyjna decyduje w drodze głosowania. Głosowanie to odbywa się w drodze komunikacji elektronicznej (w szczególności za pomocą poczty elektronicznej).

9. Posiedzenia komisji zwołuje, za pośrednictwem sekretarza, przewodniczący komisji. Sekretarz komisji zapewnia obsługę techniczną posiedzeń komisji.

10. O organizacji i trybie pracy komisji decyduje jej przewodniczący, który korzysta z pomocy sekretarza komisji. Przewodniczący komisji jest zobowiązany do zapoznania wszystkich członków komisji z materiałami dostarczonymi przez habilitanta. Przewodniczący udostępnia też członkom komisji opinie sporządzone przez recenzentów. Recenzje są dostępne innym recenzentom dopiero wówczas, gdy wszyscy recenzenci je sporządzą.

11. O liczbie odbytych posiedzeń komisji decyduje jej przewodniczący. Organizację posiedzeń komisji przewodniczący zleca sekretarzowi komisji. Przewodniczący komisji może kontaktować się z członkami komisji drogą elektroniczną.

12. Tekst uchwały, o której mowa w art. 18a ust. 8 i 11 Ustawy, podjętej w składzie wskazanym w § 15 ust. 1 Rozporządzenia, wraz z uzasadnieniem, oraz recenzje i protokół z posiedzenia komisji i wyniki głosowania przewodniczący komisji przekazuje, za pośrednictwem sekretarza, dziekanowi (przewodniczącemu rady) – w celu podjęcia przez radę uchwały o której mowa w art. 18a ust. 11 Ustawy, podejmowanej w trybie .art. 20 ust. 1 i 2 Ustawy.

13. Po zakończeniu postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego dziekan (przewodniczący rady) przekazuje Centralnej Komisji, w terminie do 30 dni, uchwałę w przedmiocie nadania stopnia doktora habilitowanego wraz z recenzjami złożonymi w postępowaniu habilitacyjnym w wersji elektronicznej, uwzględniając oryginalne podpisy na ww. dokumentach.

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach... [ze zmianami z dnia 18. 03. 2011 r. – Art. 2]: zwłaszcza – art. 16, 18a, 21

„**Art. 16.** 1. Do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną.

2. Osiągnięcie, o którym mowa w ust. 1, może stanowić:

- 1) dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo jednotematyczny cykl publikacji;
- 2) zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;
- 3) część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

3. Obowiązek publikacji nie dotyczy osiągnięć, których przedmiot jest objęty ochroną informacji niejawnych.

4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, kryteria oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowo-badawcze w dziedzinach nauki i sztuki lub obszarach wiedzy, współpracę międzynarodową, dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz uzyskane nagrody.”;

Art. 18a. 1. Postępowanie habilitacyjne wszczyna się na wniosek osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, skierowany wraz z autoreferatem do Centralnej Komisji.

2. Osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wskazuje we wniosku jednostkę organizacyjną posiadającą uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego, wybraną do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego. Datą wszczęcia postępowania jest dzień doręczenia wniosku Centralnej Komisji.

3. W przypadku gdy rada jednostki organizacyjnej wskazanej przez wnioskodawcę w trybie ust. 1 i 2 nie wyrazi zgody na przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego, postępowanie prowadzi jednostka organizacyjna posiadająca uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego wyznaczona przez Centralną Komisję.

4. Centralna Komisja w terminie 7 dni dokonuje oceny formalnej wniosku. W przypadku uznania wniosku za niekompletny lub nieodpowiadający wymogom ustawy Centralna Komisja wzywa do jego uzupełnienia, wskazując sposób i wyznaczając termin uzupełnienia wniosku.

5. Centralna Komisja w terminie 6 tygodni od dnia otrzymania wniosku spełniającego wymagania formalne powołuje komisję habilitacyjną w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego. Komisja składa się z:

1) czterech członków o uznanej renomie naukowej, w tym międzynarodowej, w tym przewodniczącego i dwóch recenzentów, wyznaczonych przez Centralną Komisję spoza jednostki, o której mowa w ust. 2 lub 3;

2) trzech członków o uznanej renomie naukowej, w tym międzynarodowej, w tym sekretarza i recenzenta, wyznaczonych przez jednostkę, o której mowa w ust. 2 lub 3.

6. Centralna Komisja w dniu powołania komisji habilitacyjnej przekazuje jej dokumenty, o których mowa w ust. 1.

7. W terminie nie dłuższym niż sześć tygodni od dnia powołania komisji habilitacyjnej recenzenci, o których mowa w ust. 5, oceniają czy osiągnięcia naukowe wnioskodawcy spełniają kryteria określone w art. 16 i przygotowują recenzje.

8. Po przedstawieniu recenzji i zapoznaniu się z autoreferatem członkowie komisji habilitacyjnej w głosowaniu jawnym podejmują uchwałę zawierającą opinię w sprawie nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego.

9. Głosowanie, o którym mowa w ust. 8, na wniosek osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, przeprowadza się w trybie tajnym.

10. W szczególnych przypadkach, uzasadnionych wątpliwościami komisji habilitacyjnej dotyczącymi dokumentacji osiągnięć naukowych, komisja może przeprowadzić z wnioskodawcą rozmowę o jego osiągnięciach i planach naukowych.

11. Komisja habilitacyjna w terminie 21 dni od dnia otrzymania recenzji przedkłada radzie jednostki organizacyjnej uchwałę zawierającą opinię w sprawie nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego, o której mowa w ust. 8, wraz z uzasadnieniem i pełną dokumentacją postępowania habilitacyjnego, w tym recenzjami osiągnięć naukowych. Na podstawie tej opinii rada jednostki organizacyjnej, w terminie miesiąca, podejmuje uchwałę o nadaniu lub odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego.

12. Rada jednostki organizacyjnej zamieszcza na stronie internetowej wniosek osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wraz z autoreferatem, informację o składzie komisji habilitacyjnej, harmonogram przebiegu postępowania oraz uchwałę o nadaniu lub odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego, wraz z uzasadnieniem.

13. Rozbieżność pomiędzy opiniami komisji habilitacyjnej a uchwałami rady jednostki organizacyjnej, po przeprowadzeniu przez Centralną Komisję postępowania wyjaśniającego, mogą stanowić przesłankę do działań Centralnej Komisji, o których mowa w art. 9 ust. 1-3.

Art. 20. 1. Uchwały, o których mowa w art. 14 ust. 2 i art. 18a ust. 11, są podejmowane w głosowaniu tajnym i zapadają bezwzględną większością oddanych głosów przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby osób uprawnionych do głosowania.

2. Do głosowania, o którym mowa w ust. 1, są uprawnieni członkowie właściwej rady jednostki organizacyjnej posiadający tytuł profesora, stopień doktora habilitowanego oraz osoby, które nabyły uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a.

A. A.Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 września 2011 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora

§ 12. 1. Osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, zwana dalej „habilitantem”, składa do Centralnej Komisji wnioski o wszczęcie postępowania habilitacyjnego.

§ 15. 1. Komisja habilitacyjna, powołana zgodnie z art. 18a ust. 5 ustawy, nie może podejmować uchwał w składzie mniejszym niż sześć osób, przy czym dla ważnego podjęcia uchwał jest konieczny udział przewodniczącego i sekretarza. Do członków komisji habilitacyjnej przepis § 6 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

A. B.Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie wysokości i warunków wypłacania wynagrodzenia promotorowi oraz za recenzje i opinie przewodzie doktorskim, postępowaniu habilitacyjnym oraz postępowaniu o nadanie tytułu profesora

§ 2. 1. Osobom opracowującym recenzje w przewodzie doktorskim albo w postępowaniu habilitacyjnym, albo w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, przysługuje wynagrodzenie w wysokości:

- 1) 34% stawki wynagrodzenia za recenzję w przewodzie doktorskim;
- 2) 50% stawki wynagrodzenia za recenzję w postępowaniu habilitacyjnym albo w postępowaniu o nadanie tytułu profesora.

2. Warunkiem wypłaty wynagrodzenia za recenzję jest jej opracowanie, zgodnie z umową zawartą z jednostką organizacyjną przeprowadzającą przewód doktorski, postępowanie habilitacyjne lub postępowanie o nadanie tytułu profesora.

§ 3. Członkom komisji habilitacyjnej, powołanej w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego, za sporządzenie opinii w sprawie nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego przysługuje jednorazowe wynagrodzenie w wysokości:

- 1) 40% stawki wynagrodzenia — dla przewodniczącego;
- 2) 35% stawki wynagrodzenia — dla sekretarza;
- 3) 20% stawki wynagrodzenia — dla członka;
- 4) 50% stawki wynagrodzenia — dla recenzenta.

§ 5. 1. Wynagrodzenia, o których mowa w § 1-3, wypłaca jednostka organizacyjna przeprowadzająca przewód doktorski, postępowanie habilitacyjne lub postępowanie o nadanie tytułu profesora.

2. Obowiązek wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, może przejąć jednostka zatrudniająca osobę ubiegającą się o nadanie stopnia doktora lub doktora habilitowanego albo tytułu profesora lub bezpośrednio ta osoba, na zasadach określonych w umowie zawartej z jednostką przeprowadzającą przewód doktorski, postępowanie habilitacyjne lub postępowanie o nadanie tytułu profesora.

C. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

§ 1. Rozporządzenie określa kryteria oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, zwanej dalej „habilitantem”.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o współautorstwie, należy przez to rozumieć indywidualny, precyzyjnie określony przez habilitanta, w tym także procentowo, jego wkład w autorstwo.

§ 3. Kryteria oceny w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych habilitanta obejmują:

1) w obszarze nauk humanistycznych – autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopiśmie znajdujących się w bazie Web of Science (WoS) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH),

2) w obszarze nauk społecznych – autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopiśmie znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH),

3) w obszarze nauk ścisłych:

a) autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopiśmie znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR),

b) wynalazki, wzory użytkowe i przemysłowe, które uzyskały ochronę i zostały wystawione na międzynarodowych lub krajowych wystawach lub targach,

4) w obszarze nauk technicznych:

a) autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopiśmie znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR),

b) autorstwo zrealizowanego oryginalnego osiągnięcia projektowego, konstrukcyjnego lub technologicznego,

c) udzielone patenty międzynarodowe lub krajowe,

d) wynalazki, wzory użytkowe i przemysłowe, które uzyskały ochronę i zostały wystawione na międzynarodowych lub krajowych wystawach lub targach,

5) w obszarze nauk przyrodniczych, nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej:

a) autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopiśmie znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR),

b) udzielone patenty międzynarodowe lub krajowe,

c) wynalazki, wzory użytkowe i przemysłowe, które uzyskały ochronę, w tym te, które zostały wystawione na międzynarodowych lub krajowych wystawach lub targach,

6) w obszarze sztuki:

a) autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopiśmie znajdujących się w bazie Web of Science (WoS) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH),

b) autorstwo zrealizowanego dzieła sztuki lub utworu artystycznego o międzynarodowym lub krajowym zasięgu,

c) pierwszoplanową rolę w spektaklu, filmie, recitalu muzycznym, występ jako solisty w koncercie, udział w wystawie plastycznej i dyrygenturę koncertu kameralnego o międzynarodowym lub krajowym zasięgu,

d) udział w międzynarodowych wystawach, festiwalach, wydarzeniach artystycznych, plastycznych, muzycznych, teatralnych i filmowych, polegający na prezentacji własnych prac i umiejętności

-- oraz kryteria określone w § 4.

§ 4. Kryteria oceny w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy obejmują:

- 1) autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopiśmie międzynarodowych lub krajowych innych niż znajdujące się w bazach lub na liście, o których mowa w § 3, dla danego obszaru wiedzy;
- 2) autorstwo lub współautorstwo odpowiednio dla danego obszaru: opracowań zbiorowych, katalogów zbiorów, dokumentacji prac badawczych, ekspertyz, utworów i dzieł artystycznych;
- 3) sumaryczny *impact factor* publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania;
- 4) liczbę cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS);
- 5) indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science (WoS);
- 6) kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach;
- 7) międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność odpowiednio naukową albo artystyczną;
- 8) wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych.

§ 5. Kryteria oceny w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy obejmują:

- 1) uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych;
- 2) udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji;
- 3) otrzymane nagrody i wyróżnienia;
- 4) udział w konsorcjach i sieciach badawczych;
- 5) kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych, a w przypadku badań stosowanych we współpracy z przedsiębiorcami;
- 6) udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism;
- 7) członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych;
- 8) osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki lub sztuki;
- 9) opiekę naukową nad studentami i lekarzami w toku specjalizacji;
- 10) opiekę naukową nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego, z podaniem tytułów rozpraw doktorskich;
- 11) staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich;
- 12) wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców;
- 13) udział w zespołach eksperckich i konkursowych;
- 14) recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych.